DOI: 10.38146/BSZ.2016.1.5

CSEGE GYULA

A migrációs tevékenységgel kapcsolatos biztonsági ellenőrzések

A migráció[1] napjaink egyre jelentősebb biztonsági próbatétele, amely a humanitárius vetületei mellett rendkívül nagy teret kap társadalmi, valamint nemzetközi szinten is. A tanulmányomban az illegális és legális migrációs kérdéskört járom végig biztonsági, azon belül is a nemzetbiztonsági ellenőrzés és szakhatósági területet feldolgozva. A téma rendkívül aktuális a közelmúltbeli párizsi események, a közel-keleti válsággócok és nem utolsósorban a sajátos magyar migrációs környezet tekintetében is. A sajátosságok között legfontosabb talán Magyarország geopolitikai helyzete és kisebbségpolitikája, amely miatt a biztonsági és migrációs intézkedések jelentősebb hatással lehetnek a környezetünkre és megítélésünkre.

Az említett problémára adott politikai reakciók és az ellenőrzési rendszerek, a jogszabály-módosítások körében az elmúlt években jelentős változás történt, és megítélésem szerint a 2015-ös év további határozott jellemzőkkel bír majd.

A migrációról röviden

Alapvetően kijelenthető, hogy a migrációnak számos pozitív hatása van egy társadalomra. Gazdaságélénkítő és társadalmi hatásait európai regionális nagyhatalomnak értékelhető országok, mint például Németország tekintetében jól láthatjuk. Németországban a 82 milliós lakosságból hét és fél millió, majdnem a lakosság tizede migrációs háttérrel jellemezhető[2]. A jelentős számú török, olasz, görög, lengyel, orosz és délszláv kisebbség társadalmi integrálása mellett, illetve ezt kiaknázva a Világbank kutatása és állásfoglalása szerint a Föld országai között a negyedik legerősebb gazdaság a GDP alapján.[3]

1 (2) Kicsi vagy nagy létszámú személyek általi legális, vagy illegális mozgás a határon keresztül. Rendészeti Szószedet. Magyar Rendészettudományi Társaság, Budapest, 2008

2 https://www.destatis.de/DE/PresseService/Presse/Pressekonferenzen/2013/Zensus2011/soziodemo_excel.html

3 Gross domestic product, 2014. http://databank.worldbank.org/data/download/GDP.pdf

Hazánk tekintetében napjainkban is egyre erősebben érzékelhetők a migráció pozitív hatásai: a korfa szerint elöregedő és csökkenő lakosságú Magyarországon 2010-től 2014-ig a hatóságok 630 ezer magyar állampolgárságot adtak ki[4] magyar származású, külföldön élő embereknek. Ők megítélésem szerint többnyire azért igényelték az állampolgárságot, hogy rövid vagy középtávon az Európai Unió területén éljenek, illetve tartózkodjanak.

A migráció másik vetülete a jórészt gazdasági migráció, amikor is illegális úton érkeznek hazánkba a többnyire nem versenyképes szakmájú, itt letelepedni szándékozó emberek. Ez a csoport nem azonos a Németországban letelepedett és asszimilálódó lakossággal, tekintettel arra, hogy a hivatalos migrációs álláspont szerint tranzitország vagyunk, és itt a képzetlen munkaerőnek kormányzati programok segítenek felzárkózni és közmunka keretében foglalkozást nyújtani. A jelenlegi hét százalék körüli hazai munkanélküli túlnyomó többsége alapfokú végzettségű és érettségizetlen.[5]

A migránsok ellenőrzése

A hazánkba érkező külföldiek, tekintettel a biztonságpolitikai helyzetre és a rendvédelmi feladatokra, bizonyos ellenőrzésen esnek át. Az ellenőrzés szükségesnek ítélhető, hiszen a magyar közrend, közbiztonság fenntartásához, illetve a lakosság védelme érdekében azonos biztonsági szintre van szükség. A migrációs ellenőrzést mindenképpen elvégzik, ha nem a magyar hatóságok, akkor a biztonságosnak ítélt harmadik országból érkező személy tekintetében az ottani hatóságok. Ha a magyar állam nem értékeli biztonságosnak a migráns származási országát, akkor vízumkötelezettséget vezet be, ez egyben bizonyos szintű szűrő is. A vízum vagy belépésre jogosító engedély igénylése során a magyar külképviselet objektív feltételek mellett engedi vagy tagadja meg a beutazást Magyarországra.

Az említett, szabályozott körülmények között beutazó személyek között további ellenőrzési mechanizmust enged a 2007. évi II. és az 1995. évi CXXV. törvény. A nemzetbiztonsági törvény értelmében az Alkotmányvédelmi Hivatal végzi a letelepedett jogállást igazoló okmányt kérelmező, tová-

4 Németh Zsolt államtitkár nyilatkozata, http://mtva.hu/hu/kkk-nezopont/kkk-nemzetpolitikai-sajtoszemle-2014-szeptember-26

5 http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/mun/mun21412.pdf 2015.05.30.

bá a menekültkénti[6] elismerését kérő, illetve a magyar állampolgárságért folyamodó, valamint – az állami függetlenség és a törvényes rend védelméhez kötődően – a vízumkérelmet benyújtó[7] személyek ellenőrzését és az ezzel kapcsolatos feladatokat. Tehát a jogszerűen érkező személyek ellenőrzése a hatóság feladata akkor is, ha az illető a külképviseleteken már korábban átment egy szűrőn.[8]

A nemzetbiztonsági szempontokon[9] felül az egyéb jellegű jogsértések tekintetében is van egy szerv, amely ellenőrzést folytat a jogszerű úton hazánkba érkező személyek tekintetében. A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény, valamint a 292/2010. (XII. 22.) kormányrendelet értelmében a Nemzeti Védelmi Szolgálat látja el a hazánkba érkező külföldiekkel kapcsolatba kerülő magyar állami szervek ellenőrzését és objektív munkavégzését. Az ebben tevékenyen részt vevő szervezetek az úgynevezett „védett állományba" tartozó Alkotmányvédelmi Hivatal és a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal.[10]

Az említett szervezetekkel kapcsolatba kerülő külföldieknek érdekük az együttműködés és az ellenőrzés gyors és pozitív lefolytatása, hiszen ennek sikere után tartózkodhatnak jogszerűen Magyarországon.

Az illegális úton hazánkba érkezők ellenőrzése sokkal bonyolultabb feladat. Az ekként érkező külföldiek semmilyen előszűrésen vagy más ellenőrzésen nem esnek át, emiatt rendkívül kevés információ áll a hatóságok ren-

6 A genfi egyezmény 1. cikkének A. pont (2) bek. első albekezdése szerint aki „faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, vagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni".

7 Vízum: Egy adott állam területére történő be-, áthaladásra, ott meghatározott idejű és célú tartózkodásra illetve kiutazásra jogosító hivatalos engedély, bejegyzés - vízummentességet nem élvező - idegen állam állampolgára (hontalan) számára. A vízum lehet: leginkább nemzeti és egységes, továbbá ki-, be-, átutazó, valamint egyszeri, kétszeri, többszöri. A vízum az abban meghatározott idejű, vagy ilyen rendelkezés hiányában legfeljebb 90 napi tartózkodásra jogosít. Rendészeti Szószedet i. m.

8 http://ah.gov.hu/html/idegenrendeszet.html

9 A Magyar Köztársaság szuverenitásának biztosítása és alkotmányos rendjének védelme, ennek keretén belül: az ország függetlensége és területi épsége elleni támadó szándékú törekvések felderítése, az ország politikai, gazdasági, honvédelmi érdekeit sértő, vagy veszélyeztető leplezett törekvések felfedése és elhárítása, a kormányzati döntésekhez szükséges, a külföldre vonatkozó, illetőleg külföldi eredetű információk megszerzése, az ország az alapvető emberi jogok gyakorlását biztosító alkotmányos rendjének, a többpárti rendszeren alapuló képviseleti demokráciának és az alkotmányos intézmények működésének törvénytelen eszközökkel történő megváltoztatására, vagy megzavarására irányuló leplezett törekvések felderítése és elhárítása,a terrorcselekmények, az illegális fegyver- és kábítószer-kereskedelem, valamint a nemzetközileg ellenőrzött termékek és technológiák illegális forgalmának felderítése és megakadályozása. Rendészeti Szószedet i. m.

10 http://nvsz.hu/vedett-szervek

delkezésére. A magyar államhatárt illegálisan átlépők belépését megtagadni nem lehet, a visszafordításukra csak speciális okból van lehetőség. A határátlépő sok esetben okmányok nélkül érkezik, e miatt személyazonossága kétséget kizáróan nem megállapítható. A migráns nyilatkozik az adatairól, így a hatóságoknak van honnan elindulniuk. Ha menekültkérelmet ad be, még kevesebb biztonsági mozgástér marad.[11]

Elsőként az említett rendőrségi ellenőrzésen esik át az illegális migráns[12], tiltott határátlépés miatt elfogják. Ebben az esetben a kihallgatására szükség van, és orvosi vizsgálaton is átesik. A kihallgatáskor tisztázódik az illegális migráns személyazonossága, vagy az iratokból, vagy bediktálás alapján. A schengeni övezethez tartozás és a rendőrségi irányelvek miatt fényképfelvétel készül, és rögzítik a biometrikus adatokat is, vagyis ujjnyomatvételre is sor kerül. Az ilyen típusú információkat az adatvédelmi törvényben megfogalmazott határidőig tárolhatja a jogosult szerv, mivel az ilyen jellegű adatok kezelése hosszú távon vagy a szükséges mértéket meghaladó módon törvénytelen.[13]

Ha a külföldi személy menekültkénti elismerését kéri, akkor a hivatalos eljárás – így az ellenőrzés is – tovább folytatódik. Ez esetben megkezdődik a menekültügyi eljárás, amikor is a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal munkatársai a rendelkezésükre álló forrásokban ellenőrzik a kérelmező által elmondottakat. Ilyenkor lényegében egy meghallgatásra kerül sor, amikor is a menedékkérő elmondja, álláspontja szerint miért is üldözik a hazájában, a hallottakat összeveti a menekültügyi hatóság a származási országot érintő részletes – például az emberi jogokra vonatkozó – jelentésekkel. Ennek alapján eldönti a hatóság, hogy a kérelmező hazájában van-e olyan veszély vagy fenyegetés, amely miatt nem lehet visszaküldeni az érintettet.[14]

Ez a rendszer annyiban nehezíti meg az ellenőrzést, hogy a válságzónából érkezőkről vagy a „bukott államok”[15] lakóiról igen kevés objektív információ van, és ezekben az országokban a hivatalos források sem teljesen megbízhatók.

11 2007. évi II. törvény

12 Aki jogszabályokba ütköző módon kívánja nem ideiglenes tartózkodási helyét (lakhelyét) egyik országból a másikba áthelyezni és nem minősül menekültnek, vagy menedékesnek. Rendészeti Szószedet i. m.

13 2012. évi II. törvény

14 Általános tudnivalók a menekültügyi eljárásról. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, www.bmbah.hu

15 A bukott állam lényege, hogy a hiányoznak az állami működés feltételei és jelei, a mindennapok biztonsága és folyamatossága, a fenyegetések elhárítása, a belső szervezeti harmónia és a hatékonyan érvényesített „legális és legitim erőszak monopóliuma”. Peczöli Ákos. A szomáliai kalózkodás és a bukott államiság összefüggései. Hadtudományi Szemle, 2012/3–4., 372. o.

Azt sem szabad elfelejteni, hogy a veszélyzónákból érkezők között elvegyülhetnek olyanok, akik veszélyesek a befogadó országra, vagy korábban súlyos bűncselekményeket követtek el.

A magyar hatóságok nyilvánvalóan korlátozottan férhetnek hozzá a válságövezetek belügyi szerveinek adatbázisaihoz vagy a modusoperandi-nyilvántartásokhoz.

Az ellenőrzés ezért talán a menedékkérők között a legfontosabb, mivel jóléti államokból csak a legritkább esetben érkeznek menekültügyi oltalmat keresők. A legtöbb menekült válságzónákból érkezik, az üldöztetés miatt hagyja el a hazáját.

Az ellenőrzési lehetőségek korlátozottak ugyan, de az eljárás alá vontak jelentős része nyílt befogadóállomáson[16] várja ki a menekültügyi eljárás végét. Tehát viszonylag hosszabb idő áll a hatóságok rendelkezésére a menekültügyi eljárás lefolytatására, illetve az ehhez tartozó szakhatósági döntés meghozatalára.

Itt már az Alkotmányvédelmi Hivatalnak, valamint a Terrorelhárítási Központnak is van hatásköre. A Terrorelhárítási Központ a Terrorellenes Koordinációs Bizottság vezetésével aktívan végez információgyűjtést a terrorfenyegetettséggel összefüggésben, ennek során minden szükséges adathoz[17] hozzáfér a magyar hatóságok által a menekültstátust kérelmezőkről beszerzett információkhoz[18].

A Terrorelhárítási Központ külön törvény, az Európai Unió kötelező jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés alapján együttműködik a külföldi és a nemzetközi terrorelhárításban érintett rendvédelmi szervekkel, biztonsági szolgálatokkal.[19]

Az Alkotmányvédelmi Hivatal mint Magyarország polgári titkosszolgálata számos információszerző és hatósági feladatot[20] lát el a migráció témakörében a nemzetbiztonsági törvény alapján.[21]

16 Debrecen, Bicske, Nagyfa, Vámosszabadi.

17 A 2007. évi II. törvény értelmében személyes adatokhoz, különleges személyes adatokhoz és az érintettel összefüggő nyilatkozatokhoz és meghallgatásokhoz.

18 295/2010. (VIII. 19.) kormányrendelet; 2239/2005. (X. 28.) kormányhatározat, http://ah.gov.hu/html/idegenrendeszet.html

19 295/2010. (VIII. 19.) kormányendelet

20 Az Alkotmányvédelmi Hivatal elvégzi a magyar állampolgárságért, letelepedési és tartózkodási engedélyért folyamodó, a vízum iránti kérelmet benyújtó, hontalan státus megállapítását, valamint a menekültkénti elismerésüket kérő személyek nemzetbiztonsági szűrését. 1995. évi CXXV. törvény. Letelepedési és menekültügyi, valamint hontalanság megállapítására irányuló eljárás keretében szakhatósági véleményt ad ki; állampolgársági, tartózkodási engedély, valamint vízumeljárásokban nemzetbiztonsági véleményt nyilvánít.

21 http://ah.gov.hu/html/idegenrendeszet.html

A menekültkérelmet benyújtó személyekkel kapcsolatban az egyik legfontosabb jogszabály a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény, amelyben a kérelmezők ellenőrzését is előírja a jogforrás. A törvény 57. § alapján rejtélyesen nem nevesíti az ellenőrzésben eljáró hatóságot, hanem az *e törvény végrehajtási rendeletében meghatározott rendvédelmi szerv szakhatóságként vesz részt* megfogalmazással kezeli.

E törvény végrehajtási rendelete a 301/2007. (XI. 9.) kormányrendelet, ennek 2/A § alapján annak megállapítására, hogy a törvény hatálya alá tartozó személy magyarországi tartózkodása veszélyezteti-e a nemzetbiztonságot, szakhatóságként az Alkotmányvédelmi Hivatalt és a Terrorelhárítási Központot jelöli ki.

A két eljáró hatóság szerepére és tevékenységmegosztására nem terjed ki a kormányrendelet, de a kérelem befogadása után egy nappal a menekültügyi hatóság megkeresésben a szakhatóságoknak továbbítja a kérelmező menekültügyi nyilvántartásban kezelt adatait. A szakhatóság megkeresésére a menekültügyi hatóság a kérelemhez csatolt okiratokba betekintést nyújt, illetve azokról másolatot készít. Az említett szervek ebben az eljárásban a kérelmezőt meghallgathatják.[22]

Alapvetően ez a meghallgatási lehetőség és iratbetekintési eljárás nem lehet a szakhatósági eljárás vége, mivel az előbbi adatokban annyi szerepel, amit a kérelmező külföldi elmondott, valamint a külföldi országra vonatkozó általános háttéranyag.

A két kijelölt rendvédelmi szervnek egyéb jogosultságai is vannak, ezekről külön törvények rendelkeznek.[23]

A vonatkozó törvényben felsorolt folyamatok alkalmazása fontos és meghatározó előnyhöz juttatja a magyar hatóságokat a hazánkra vagy más szövetséges államra veszélyt jelentő személyek kiszűrésében. A menekültügyi hatóság a genfi egyezmény alkalmazhatóságát csak abban az esetben állapíthatja meg, ha a szakhatóság a külföldi menekültkénti elismerésével szemben nem emel kifogást.[24]

Megítélésem szerint a szakhatósági lehetőségeknek elegendőknek kell lenniük a „biztonsági kockázatot nem jelent" kijelentés megfogalmazására a menedékkérelmezők tekintetében, felvetődhet azonban néhány aggodalomra okot adó körülmény.

22 301/2007. (XI. 9.) kormányrendelet.
23 1995. évi CXXV. tv.; 295/2010. (VIII. 19.) kormányrendelet.
24 1951. évi menekültügyi egyezmény; 301/2007. (XI. 9.) kormányrendelet.

Az első nehézség, hogy a migránsok illegális határátlépésnek időszakában a hatóságoknak minimális háttér-információjuk van. Nem ismerik az adott emberek előéletét, az a legerősebb támpontjuk, hogy a belépő külföldi mit nyilatkozik. Emiatt csak ritkán van lehetőség az adatai ellenőrzésére, ezért hitelt kell adni a személyazonosság valódiságának.

A Magyarországra érkező menedékkérők túlnyomó része huszonnégy óránál kevesebbet tartózkodik hazánkban, mivel illegális úton továbbutazik. Így a szakhatósági álláspont megalkotása is nehézségekbe ütközhet, mivel huszonnégy órán belül kell a bevándorlási és állampolgársági hivatal munkatársainak a szakhatóságoknak továbbítaniuk a kérelmet, de mire az odaér, az eljárásban érintett ember már ismeretlen helyen, főként külföldön tartózkodik.[25]

A szakhatósági állásfoglalás kiadása a hazánkban maradó, főként nyílt táborban lakók között válik szükségessé, ez jelentősen megnehezítheti az eljárást. Arról nem is szólva, hogy az, akinek jelentős takargatnivalója van, nem várja meg hazánkban az eljárás végét, hanem abba az országba utazik, amelybe alapvetően indult.

Összegzés és javaslatok

A Franciaországban 2015. január 7-én elkövetett terrorcselekmény és a 2015-ben érzékelhető, az európai uniós országokat is egyre inkább érintő fenyegetettség indokolná a biztonsági szint emelését. Ilyen körülmények között ez igen jelentős feladat a magyar hatóságoknak, mindez csak nemzetközi együttműködéssel és a hazai források növelésével kezelhető. A külföldiek nagy száma nem teszi lehetővé az idegenrendészeti vagy menekültügyi őrizetüket, hiszen ez csupán jelentős intézményi fejlesztéssel és óriási pénzösszegek ráfordításával valósulhatna meg. A menekültügyi őrizet intézménye megoldás lehetne, de a szabad férőhelyek szűkössége nem teszi lehetővé a kialakult migrációs nyomás kezelését. Az idegenrendészeti és a menekültügyi őrizet, továbbá a nyílt menekülttáborok jelenleg kétezer ember befogadását teszik lehetővé.

Hazánk tagja az úgynevezett dublini[26] egyezménynek, ennek alapján a schengeni övezetbe érkező menedékkérők tekintetében a belépés országában

25 A bevándorlási hivatal elvenné a támogatásokat a gazdasági menekültektol. Index, 2015. január 14., http://index.hu/belfold/2015/01/14/a_bevandorlasi_hivatal_elvenne_a_tamogatasokat_a_gazdasagi_menekultektol/; 2007. évi II. tv.

26 A bizottság 118/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. január 30.) az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam

kell lefolytatni a menekültügyi eljárást (kiskorúakra eltérő szabályok vonatkoznak). Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a menekült illegálisan távozhat a magyarországi kötelező tartózkodási helyéről. Ha azonban bárhol Európában megállítják, és ellenőrzik a tartózkodási engedélyét, intézkedve a menekültügyi eljárás megkezdéséről, akkor eljárás lefolytatása érdekében a belépési országba, azaz Magyarországra kell visszaszállítani őt.

A migránsok tranzitországként tekintenek hazánkra, így vélhetően *rövid távon nem kell számolni a további létszükségleteik fedezésével.*

Fontos az ellenőrzöttség, hiszen a fejlődő országokból érkezők sok esetben úti okmány nélkül, pusztán a nyilatkozatuk alapján bejegyzett személyes adatuk alapján rögzített biometrikus[27] adatokkal kerülnek Európa területére. Ezeket a neveket vagy más adataikat, biometrikus információkat technikai és diplomáciai okokból nem lehetséges ellenőrizni, egyeztetni a válságzónák vagy elmaradott térségek hatóságaival. További nehézség, hogyan lehet ellenőrizni egy Magyarországra érkező külföldit, ha csupán igen rövid időt tölt hazánkban. A biztonsági ellenőrzés nem olyan, mint az egészségügyi ellátásnál. Az illegális úton érkezők teljes bizonyosságú biztonsági ellenőrzése huszonnégy óra vagy néhány nap alatt igen nehéz feladat lehet. Létre kell hozni egy adatbázist, amely azonnal értesíti az érintett szerveket, valamint ki kell dolgozni, hogy *minden érintett szervnél legyen végpont ennek figyelemmel kíséréséhez.*

Nyilvánvalóan a közös biztonság nem lehet egy tagország kizárólagos feladata, hiszen egységes célokért igen jelentős együttműködésre van szükség. A megoldáshoz a financiális eszközök bővítése, a személyi állomány e területen történő erősítése és az ellenőrzési mechanizmusaik fejlesztése, dinamizmusa lehet megoldás. További megoldás lehet *egy nemzetközi központi adatbázis létrehozása,* amely minden tagország által elérhető, és *minden migráns adatai, biometrikus azonosítói szerepelnek benne, ezáltal ezek az ellenőrzések túlnyúlhatnak az országhatáron.*

Fontos leszögezni, hogy a biztonsági körülmények is igen fontosak az unió belső biztonsága tekintetében. Nem tehetünk eleget a schengeni országként ránk háruló feladatoknak, ha a migránsokat bizonyos szinten nem tud-

meghatározására vonatkozó szempontok és eljárási szabályok megállapításáról szóló 343/2003/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló 1560/2003/EK rendelet módosításáról. http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:32014R0118

27 Olyan biológiai jegy, amely minden embernél más és más, és alkalmas arra, hogy megfelelő berendezések könnyen és gyorsan felismerjék, így egy adott informatikai rendszerben lehetővé tegye a felhasználók személyi azonosítását.

juk kontrollálni vagy lehetőség szerint ellenőrizni. Ehhez eszköz és pénz szükséges, valamint át kell alakítani az ellenőrzési rendszert, hogy megfeleljen egy ekkora igénybevételnek, és közép-, valamint hosszú távra eredményeket érhessen el. Fontos, hogy a schengeni zónán belül legyen egy olyan nyilvántartásunk, amelyben a későbbiekben visszakereshető egyes személyek tartózkodási helye és tevékenysége. Ehhez együttműködés, valamint eszköz és anyagi befektetés szükséges. A financiális kérdéseken kívül a migrációs adatbázis kezelésének együttműködésen kell alapulnia. A személyes adatok kezelésének csak akkor van jogi és etikai alapja, ha megfelelő célhoz kötjük, és kizárólag a migrációs kérdés közép- és hosszú távú megoldása érdekében.

IRODALOM

Beyond Detention. A Global Strategy to support governments to end the detencion of asylum-seekers and refugees. UNHCR, Geneva, 2014

Blaskó Béla – Miklós Irén – Pallagi Anikó – Schubauer László – Zentai Ágnes: Büntetőjog Különös Rész. Átdolgozott kiadás. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2004

Gárdos Éva – Sárosi Annamária: A Magyarországra érkező külföldiek demográfiai jellemzői a magyar népesség tükrében, 1990-2000. *Kisebbségkutatás,* 2005/3.

Gödri Irén: Nemzetközi vándorlás. In: **Monostori Judit – Őri Péter – S. Molnár Edit – Spéder Zsolt (szerk.):** Demográfiai portré 2009

Gubicza József: A Határőrség menekültügyi feladatai. Doktori (PhD) értekezés. ZMNE, Budapest, 2000

Laufer Balázs: A migráció és a terrorizmus a nemzetbiztonsági szolgálatok szemszögéből. *Hallgatói Közlemények,* 2006/X.

Nagy Boldizsár: A magyar menekültjog és menekültügy a rendszerváltozástól az Európai Unióba lépésig. Gondolat Kiadói Kör Kft., 2012

Póczik Szilveszter: Nemzetközi migráció – nemzetközi kockázatok. *Magyar Tudomány,* 2008/9.

Szabó A. Ferenc: A nemzetközi migráció és korunk biztonságpolitikai kihívásai. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2006

Urbán Attila: A nemzetbiztonsági szolgálatok és a terrorelhárítás. In: **Kuglics Gábor (szerk.):** Politikai elemzések. Magyar Lajos Alapítvány, Budapest, 2002

JOGSZABÁLYOK

1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről 64. § (a 2015. 05. 30-án hatályos állapot szerint)

1995. évi CXXV. törvény 54. § (a 2015. 05. 30-án hatályos állapot szerint)

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (a 2015. 05. 30-án hatályos állapot szerint)

2012. évi II. törvény 204. § (1) (a 2015. 05. 30-án hatályos állapot szerint)

301/2007. (XI. 9.) kormányrendelet a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról (a 2015. 05. 30-án hatályos állapot szerint)

27/2007. (V. 31.) IRM rendelet az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól (a 2015. 05. 30-án hatályos állapot szerint)

295/2010. (VIII. 19.) kormányrendelet (a 2015. 05. 30-án hatályos állapot szerint)

29/2013. (VI. 28.) BM rendelet a menekültügyi őrizet végrehajtásának szabályairól és a menekültügyi óvadékról (a 2015. 05. 30-án hatályos állapot szerint)

2239/2005. (X. 28.) kormányhatározat (a 2015. 05. 30-án hatályos állapot szerint)